

1. Kâşgar Ağzından Metinler ve Tercümeləri

Metin : I
Söyleyen :Erkin Emet
Derleme yeri : G.Jarring (1935) ? Nu'lı Metinden uyarlama
Konu : Çöçek-Hikâye (Oğri)

1. bj oğrı va:tı. u: oğrınıñ bir balesi va:tı. u: oğrı öläp kätti. Balesi çoñ boldi. çoñ bolğandin kiin anesidin so:di. “anañ! meniñ dadam nemä iş qılatı.” anesi dedi ki “menimu şu hünä:gä bä:!” dedi. anesi o baleni elip berip öläp kätkün dadesiniñ bir da:nä oğrı şa:gi:ti ba: idi. şunuñğa hünä:gä bä:di. bj küni u: oğrı şa:gi:tini ep 5.oğriliqqa ba:di. oğriliqni qıp tamni teşip malni eçiqip şa:gi:tiğä bä:di. u: bala ep berip bij yä:gä kömdi. hämä mallærni öydin açiqip özi çıqıp heleqi şa:gi:tini işikniñ aldigæ esip qoyap oğrı dedi “sen özeñniñ ceniñni qutqazıp kâ:gin!” dedi. ä:täsi o: öyniñ igesi çıqıp qaylısa öyniñ içidä heç nä:sä yoq. Talagæ çıqıp qaylısa heleqi bij adäm esigliğ turıdu. Heleqi adäm so:di ki “seni çim astı?” O: bala dedi ki 10.“a:şu tamni teşkän oğrı .” Heleqi adäm so:di “tamni çim teşti?” Heleqi oğrı dedi ki “mallæ:ni a:ğan oğrı.” Heleqi adäm so:di “Mallæ:ni çim aldı?” Heleqi bala dedi ki “meni asqan oğrı.” Yänä so:di ævelde qılğan gepini qıldı. O: balını hökümätniñ qæşigæ açirip hökümät so:di ki “Hey bala! seni çim astı “meni tamni teşkän oğrı astı.” “Tamni çim teşti?” O: oğrı dedi ki “malla:ni a:ğan oğrı.” “Malla:ni çim aldı?”

15. dâp so:di. “Meni asqan oğrı?” dâpti. Hökümät yänä so:di. Yänä şu gâpni qıldı. Heleqi oğrını ælip çıqıp qoyap bä:di. Heleqi oğrı ustadiniñ qæşigæ kelip dedi ki “mân muşundağ gâp qilip özämni qutqazıp kâ:dim” dedi. Ustasi dedi ki “saña mân dukan açıp berimän” dedi. Bij küni şa:gi:ti bilä: oğriliqqæ çixti. Bij dæræxtæ bij da:nä kâptä. Kâptäniñ çanğaniñ içidä işki da:nä txomni kâptä bæsip yatqan ikän.

20.Ustasi körâp dedi ki “Ey şa:gi:t! sän çıqıp a:şu kâptäniñ tegideki txomni tuydurmay elip açiqiñ!” dedi. Şa:gi:t dedi ki, “ustam! sizlä özläri elip tüşsilä! mân körâp baqay” dedi. Ustasi çıqıp kâptä:niñ txomlærni almaqçı boldi. Alguçilik şa:gi:ti çıqıp ustaniñ iştani saldurup tä:tu keydürüp qoydı. Usta heleqi txomni tuydu:mæy ætüştüm.” Şa:girtı dedi ki “ustam! iştanni sizlä tä:tü keygän mu oñ mu?” dâp sorædi.

25.Ustesi dedi ki “mân uxmædim cü! öygä baraylıq!” dedi. Şa:gi:ti dedi ki “ma:qul! cüslä! öygä baremiz” dedi. Öygä berip xatunidin so:di ki “ey xotun! bu gün mân iştanni tä:tü keygän mu oñ mu?” dedi. Xotuni dedi ki “oñ keygän sän.” Şa:girdin so:di ki “nemişqæ tä:tu?” dedi. O: şagi:t dedi ki “sizlä kâptä:niñ txomini alguçulıq mân berip

iştanlarni tä:tü keydürüp qoydum” dedi ämdi o: balağæ bij dukan eçip **30**.berip özi oğrılıq qıldı.

Metin : II

Söyleyen :Erkin Emet

Derleme yeri : G.Jarring (1935) ? Nu’lı Metinden uyarlama

Konu : Çöçekler

1. Bıj adämnıñ bıj qızı ba: edi. qızını mäktäpkä ivätti. U qızbala här ä:tägändä mäktäpkä ba:ğanda. a:xunisiğa “ässäla:m æleykum!” a:xunisi cuva:b berip æyti ki “vä æleykum äs-säla:m! keliñ balam! ölük jigitniñ xatuni!” dedi. ol qızbala heyran bolup, “bu axunum nemişqa şundağ deydu?” döp öyigä ba:ğandæ dadesigæ dedi ki **5**.“axunumğæ ässäla:m æleykum! desäm keliñ balam! ölük jigitniñ xotuni! dedi.” dadesigæ şundağ dedi. dadesi axunniñ qæşigæ bærip æyti ki “axunum! nemişqa balamni ölük jigitniñ xatuni dedilär?” döp so:di. axunum cuva:b berip æytiki “kitaptin şundağ çıxti. bu bala ölük jigitniñ xotuni bolædu” döp axunum cuva:b bä:di. u qızbala här ätegändä a:xunisiğæ sala:m desä a:xunisi här ä:tegän “keliñ balam! ölük

10. jigitniñ xotuni!” döp cuva:b bä:di. bıj ä:tegändä u qızbala mäktäpkä ketip ba:ğandæ yolda su içkusi kelip qaldı. qaylæsæ bıj çoñ dävazälik hoylä turædu. U hoyliniñ içidä bıj eriqtä su ba: ikän. ol sudin bıj içivalay döp hoyligæ çirip sudin qangudäk işti. sudin içip bop o:nidin qopup “ämdi mäktäpkä baray” döp dävazeniñ aldigæ kä:sä gauptin dävazä etilip qaldı. u täräpkä cugurup bu täräpkä **15**.cugurup hoylidin çiqqæli heç yol tapalmædi. O: hoylida häm heç kşi yoq edi. a:xiri o: qızbala olturup jigläğæli başlædi. qançæ yiglasæ häm dävazä açılmædi. a:xırı yiglap bop tö:t täräpigä qaylæsæ hoyliniñ içidä bıj öy turædu. astaginæ öygä kirip baqay. bıj kşi ba: meki döp öygä kirip baxsæ öyniñ içide bıj karavatniñ töpesidä bıj naha:yeti çirayliq ölük jigit yatædu. dārha:l o qızbala axunniñ degän **20**.gepini yad qılıp o ölük jigitniñ qaşigæ astaginä bærip baxsæ peşanesidä bıj xæt çaplağliğ turædu. xätni oqup kö:sä o: peşanesideki xättä yezigliğ ikän ki här kim şul jigitni qrq kiçä kündüz yälpü:sä jigit tirilædu. şul yälpü:gän kşi şol jigitniñ xa:tuni bolidu” döp yezigliğ ikän. o qızbala ila:c tapalmay “bu hoylidin män çiqalmas iken män. ämdi şul jigitni yälpürüp baqay tirilsun” döp ol jigitniñ **25**.çirayliqligæ çidalmay yälpürgäli başlædi. otuz toqquz kiçä kündüz uxlamay yälpü:di. qrq kün bolğæli bıj kün qalğandæ ol qız bala neha:yeti herip kätti. bıj ögözige çixti. ögözedä çıqıp qaylæsæ neredä bıj xatun

kişi bəşini tarap olturidu. ol xatunni qiçqirip so:di ki “ey xotun! siz maña bir künlük xizmättä turamsız?” döp so:sæ ol xotun ma:qul dedi. ol xotunni ağramçi bilä: ögözegä ta:tip ol ölük jigitniñ

30.qaşığæ ælip kirdi. ol jigitni kö:sätti. dedi ki “siz bu jigitni olturup yälpürün! män bəşimni tarap yüzümni yup bir namaz oqup teya: bo:p turay” döp ol xotunni ölük jigitniñ qæşidæ qoyup özi tala:gæ çıqıp bəşini tarap yüzini yup namaz oqup azğınæ ra:ät aldı. derha:l o:nidin qopti. bü gün qrq kün boldi. “jigit tirilip qalmasun işttik çirey” döp jigitniñ qæşığæ çi:sä jigit tirilip ol bir künlük xizmätkä a:ğan xotun bilä:

35.ä: xotun bo:p qæşidæ olturuptu. ol biça:rä qızbala o: va:qæni körüp neha:yäti xapa bo:p æyti ki “män otuz toqquz kiçä kündüz yälpürüp hämä capa:ni män ta:tsam bu xotun bñj kün häm yälpürmäsä tirilip qopup bu xotun bilä: toy qılamdu? meniñ hämä qılğan işim baka: bo:ptu” döp tola gæmkin bo:p tala:gæ çıqıp ketti. Aylæ: yilla: ötüp ketti. bu tirilip qopqan ölük jigit ol qızdın heç ahva:l so:may ol bñj

40. kün yälpü:gän xotun bilä: naha:yeti amraq ä: xotun bo:p yü:di. bñj kün u jigit baza:gæ ba:maqçi bo:p xotunidin so:di ki “män saña baza:din nemä ælip keläy?” döp xotunidin so:di. xotuni æyti ki “tava: dudun üzük zere kepş meysä ælip kelslä!” döp erigä dedi. Eri ma:qul döp ol qızniñ qaşığæ ba:di. qaylæsæ ol qızbala yığlap olturuptu. “nemä bolduñuz?” döp so:sæ gep qılğæli unimidi. häm bo:ğan va:qæni

45.u jigitkä æytip bä:mædi. munuñ üçün ol jigit heç nemä bilmädi. “sizgä nemä ækelip beräy baza:din?” u: qızdın so:sæ ol qız æyti ki “maña heç nemä la:zem ämäs. yalguz bñj da:nä sañgil suñgul taş ælip bärslä! ma:qul!” döp ol jigit baza:gæ bærip xotuni bujurğan hämä nä:selä:ni aldı. leken u: sañgil suñgultaşni hämä düka:nla:da istäp heç yä:dä tapalmædi. a:xiri bñj düka:ngæ bærip “sañgil suñgul taş ba:mu?” döp

50.bñj adämdin so:sæ ol adäm ædäm æyti ki “sañgil suñgul taş mändä ba: leken naha:yeti qimet häm naha:yeti xætirlik taş” dedi. U: jigit so:di ki “qandağ xæte:lik?” desä ol adäm cæva:b berip æyti ki “kimniñ dä:di tola bo:sa şu sañgil suñgul taşni bñj çinä sunuñ içigä sælip hämä dä:dini şu taşqæ desä taş esilip yoğan bo:p ætilip ketædu. taş ætilğan zama:n çimniñ üçün şul xotun yığlasa şul adäm öläp ketädu” döp

55.ol jigitkä baya:n qıp taşni aña sattı. häm æyti ki “naha:yeti xæberda: bolsunlær!” dedi. u jigit sañgil suñgul taşni ælip öygä bærip a:ğan hämä tava: dudun nä:selä:ni xotuniğæ bä:di. ki:n sañgil suñgul taşni ælip ol qızbalağæ bä:di. ol qızbala taşni ælip öygä çirip ketti. Axşam bolğandæ jigit xotunniñ öyigä uxlağæli kirip ketti. amma o: qızbala işikni etip çerağni yæqip bñj çinäğä su qoyup sañgil suñgul taşni

60. çinägä sælip hämä bolğan va:qæni çinädeki sañgil suñgul taşqæ æytip bārgeli başlædi. ol jigit sañgil suñgul taşni satqan adämniñ gepini yad qılıp qo:qup iştik o:nidin qopup yugurup u qızbalaniñ işikniñ aldigæ ba:di. qaylæsæ işik içidin etiklik turædu. marap körüp baxsæ ol qız bala bīj çinägä u sañgil suñgul taşni sælip hämä bo:ğan vaqælä:ni bījdin bījdin taşqæ æytip bā:di. taş esilip yoğan bo:di. ol jigit

65.dārha:l işikni sundurup kirip taşni sunuñ içidin iştik süzüp aldi. ägär azğinä hayal bop qa:ğan bo:sæ taş ætilip ketip jigit ölüp qalar edi. çinädin taşni ælip bo:gandin ki:n jigit qızbalaniñ aldidæ oturup naha:yeti na:ma:qul bo:p “män bilmäptim. män ägär baldu bilgän bolsæm bu xotun bilä: toy qilmay siz bilä: toy qilær edim. älbättä sizniñ xapa bolğaniñiz ras. hämä capa:ni siz ta:tsañiz bīj kün yardım bā:gän

70.xotun hämä döulätni körämdu?” dāp ha:zer tala:gæ çıqıp u bīj kün yälpü:gän xotuni häydāp çıqarıp “sz maña layıq ämäs . hämä capa:ni bu qızbala ta:tsæ siz ra:hät körämsiz?” dāp ol xotun häydāp çıqa:gandin ki:n ol qız bala bilä: qrq kiçä kündüz toy qı:p ol qız balani aldi.

Bay bilä: Patiçi

Pıxısq dāp nami çıqqan bīj bay ba:kän. unuñga jigi:mä yil häqsiz qoy baqqan **75.**patiçi bu qoydin qutulup ketişni oylap :

-“bay aka, ämdi män öz künümni özäm a:sam, meniñ häqqimni hesaplap berip, beşimni boşatsiñiz” -dāptu.

bay maqul boptu, u patiçiniñ yegän yemigi, keygän eski körek cugilirini köpāytip hesaplap, patiçini yänä häqsiz işkki yil işläşkä qä:zda: qıp çıqırıptu. patiçi **80.**bunuñga çidimay, qazixaniğa berip ä:z qıptu. qazımñ ka:tivi patiçiğa içi ağrıp, unu qutuldu:maççı bop:

-soraq vaxtida hämä soraqla:ğa “mä- mä...” dāp qoyğa oxşaş mārāp tu: , qa:ğininini özäm püttürümä. baydin jigi:mä yilliq häqqiñni äp berimä, amma maña yerimini berisä, -dāptu. patiçi maqul boptu.

85.-undaq bo:sa sän bayniñ qoyunu baqqay, bīj näççä kün taşlap bā:, bay özi da:va qılsun, şu çağda iş asan bolidu, -dāp, katip unuñga eqil ügütüptu.

patiçi katipniñ degänlirini orunlaptu. axirida bay patiçiniñ üstüdin qazihaniğa da:va qıptu. soraq başlınp cuvapkar patiçi bile: da:vagär pıxısq bay qazı aldida dārkañtä boptu. qazı baydin :

90.-bu sizgä jigi:mä jil qoy baqtımu? -dāp soraptu. bay qazığa :

-şunda: täqsir, biraq bu häqqini ep bo:ğan hazir u maña qä:zda:, -dāptu.

-seniñ etiñ nemä? -däp qazi patiçidin soraptu.

-mä -mä -mä, däptu patiçi.

-hoy, bu “mä” din başqını bilmäydü, munda adämiñ üstidinmu da:va qılamdu

95.kişi. ras pıxsıq bay ikänsä:, -däp qazi bayni eyıplaptu. 200

-qazika, bu söz bilidu. tadanlıq qılivatıdu, -däptu bay.

-hoy söz bilämsä:? däptu qazi patiçığa.

-mä -mä -mä .....

bu nä:din söz bilsun, qazaxunum, däp ka:tip sözgä arılışıptu, -a:däm balisiga
100.arılaşmay, jigi:m jil cañgaldı qoy baqqan gödäk bala sözni tağda kimdin ügänsun, bälki bülgän ana tilinimu untup qammamdu? -dep qaziğä muracat qıptu. qazi : “ras” däp, baydin patiçiniñ jigi:mä jıllıq häqqini ep beriškä höküm qıptu ve ep beriptu. sirtqa çıqqandin keyin.

-patiçi batu, meniñ äqlim qanda:? däptu ka:tip.

105.-mä -mä -mä, -däp cuvap beriptu patiçi. qaziniñ ka:tivi.

-hoy sän ämdi bay bop qaldıñ. vä:dä boyıçä yerimini bä:mämsän? -desä patiçi unuñ közügimu xuddi pıxsıq bayniñ közigä qarıgandäk.

mä- mä, -däp peşini qeqip ketip qaptu.

Metin :III

Söyleyen :Tursun Niyaz, Tursun Savut, Gafur Hidayet

Derleme yeri :Kaşgar Yopurga

Konu :Fıkralar

1. Näsirdin äpändiniñ bıj işäki ba: edi. işäkni apparip ba:za:gä satmaçı boldi. işäkini satmaçı bo:p bıj adäm “toquz sä: berimä:” däp bıj adäm “toquz yerim sä: berimä:” däp a:xiri on sä:gä sattı. pulni ælip yancuqıgä sælip “öygä ketimän däp tu:sæ bıj adäm kelip jıglap “män naha:yäti kämbägäl adäm. meniñ 5.pulum yoq. özliri naha:yäti katta kişi sæxi kişi. maña bitke yardım bärslä!” desä näsräddin äpändi işäkni satqan puldin bıj näçä sä: bä:di. ki:n o: adäm pulni ælip xoş bo:p ketsä yänä bıj adäm kelip şundağ yalbærip jıglap turup aña häm bıj näçä sä: bä:di. o: kätti. yänä bıj adäm kelip yänä şundağ däp aña häm a:xirqi yancuqidæ qa:ğan pulini bä:di. ki:n näsrättin äpändi qolini yancuqıgä sælip bæqip baxsæ **10.**yancuqidæ heç nemä qa:maptu. “ämdi män öyömgä ba:sam ağaçam” işäkni satqan pul qæni?” däp so:sæ nemä deymän?” däp xia:l qıp ki:n o: satqan işäkkä

minip dedi ki “işekniñ puli meniñ qolomdæ yoq. xælqlærgä berip boldum. andag bo:ğandin ki:n yänä işäk özömiñki” döp işäkkä minip öyigä qæçip kätti.

Näsirdin äpändi bñj kün bñj därya:niñ boyidæ oltu:sæ beş altä xotunlær **15**.däya:niñ boyigæ kældi. o: xotunlær däya:niñ o: täräpigä ötmäkçi edi. su tola bolğæni üçün xotunlæ: ötälmäy näsrättin äpändidin so:di ki “bizni ötküzüp qoyamlæ? biz pul berimiz” döp näsrättin äpändi sodilişip här bñjini alte puldin gäpläşip bñjdin bñjdin yüdüp ötkäzmäkçi boldi. ki:n näsirdin äpändi tambalini türüp xotunlarni bñjiddin bñjiddin ötkezgeli tu:di. hämä xotunla:ni ötküzüp bo:p axirqi xotun qalgandæ

20.molla nesirdin herip qaldi. axirqi xotunni yüdüp deya:niñ otrasigæ kä:gändä Näsirdin äpändi jiqilip tüşti. yiqilip tüşüp xotun æqip ketti. Qa:ğan xotunlæ: vaqırap “vay tutuñ! æqip ketmäsun!” döp vaqıræşip tu:sæ molla näsrättin äpändi özi häm vaqırægæli tu:di. xotunlær so:di ki “sän nemişqa vaqıraysen?” desä molla näsrättin äpändi cuva:b bä:di ki “män aran yüdüp kä:gän xotun deya:niñ yerimigæ **25**.kä:gändä æqip ketti. maña alte pul zia:n boldi. ägär saq ælip kä:gän bo:sæm alte pul oşuq alar edim. o: xotun æqip ketkeni mäyli leken alte pul hem æqip kätti” döp jıglap qaldi.

Nesirdin äpändi ramaza:n başlağan çağdæ “ro:ze hisa:bini onutup qalmay” döp bir xaltægæ här kündä bñj da:nedin qonaq sæ:p qoydi. äpändiniñ bñj balasi ba: edi. **30**.dadasiniñ xaltægæ qonaqni sa:ğanini köröp ol hem dadasi körmegen væxtidæ bñj näçä da:nä qonaq sæ:p qoydi. ro:zegæ om beş bolğan çağdæ äpändi “qonaqni bñj sanap baqay. ro:zegæ näçä boldiki?” döp sanap baxsæ ällig işkki da:nä qonaq xaltædin çıqıptu. “vay! biz ro:zeni neha:yeti oşuq tutuptumiz. heytniñki vaxti ötöp ketiptu.” tola gæmkin bolup balasigæ æyti “ey balam! ha:zer su ısıtıp beriñ! suğæ

35.tüşüp tonlærimni kiip heyt muba:reklegeli baray iştik boluñ!” dedi. balasi su isitip bä:di. suğæ tüşüp ötäklerini kiip tonlærimni kiip sellesini bağlap bñj dostiniñkigä heyt muba:ræklegeli ba:di. dostigä bærıp “essela:m æleyküm!” heytlerigæ muba:rek bo:sun!” döp körüşti. bu dosti heyra:n bolup “mollam sarañ bolup qa:ğan meki?” döp “bü gün ro:zegæ om beş boldi. nemişqa aldirap heyt qıldıñlær?” döp mollam

40.äpändimdin so:sæ äpändi dedi ki “bu gün ro:zegæ ellig işki kün boluptu. män xaltægæ qonaq sælip hisa:p qılıp qoyğan biz ro:zeni oşuq tutuptumiz. iştik boluñlær! dastuxan sæliñlær! heyt qilæmiz!” döp aldirap gäp qılıp tu:ğan çağda yänä bñj adäm çirip “bu nemä

ğælvæ iken?” dæp so:di. bulær bo:ğan va:qäni beya:n qıldı. o: adäm æyti ki “vay sarañlæ!
bu gün ro:zegæ om beş yänä heytkä om beş kün ba:. äpändim
45.sarañ bolup qaptu” dæp äpändini öydin ælip häydæp çıqa:dı.

Äpändi bij kün özi oltu:ğan şä:gä ba:di. o: şä:dä şul küni qurban heyt edi. qaysi öyge
çi:se çoñ dostuxan sæliğlig qænd kezäk nan goş hāmä nä:sä dostuxandæ ba: edi. hār öygä
çi:sä Äpändigä izzet qılıp xa:lağan nä:sälä:din yegäli bā:di. tama:m kün öydin öygä yürüp
koñli nemä xa:lasæ şuni yedi. axşamdæ äpändi **5.**öyigä yænip **50.**xia:l qıldı ki “bu şähär
neha:yeti yaxşı şäh ikän. xælqlæri hām obdan ik’än. qaysi öygä çi:säm meni obdan
mihman qıldı. män öz yurtumgæ bærip bala çaqalærimni ælip kelip şu yu:tta oltu:ğay. Şu
yu:tniñ xælqlæri neha:yeti obdan ik’än” dæp xia:l qıldı. amma bilmedi ki qurban heytiken.
üçünci küni öz yurtigæ yænip bærip xatunigæ æyti “ey xatunum! iştik boluñ! Nā:sälä:ni
yuguşturuñ! män **55.**neha:yäti yaxşı bij şäh taptim. şu şähgä köçüp ketäli. ol şähniñ
xælqlæri qaysi öygä çi:säk hāmä nä:sälä: teyyar. içidiğan yeydiğan bizgä heç nemä la:zem
ämäs.” hāmä nāsälä:ni sætip o: şähgä köçüp ketti. ol şähgä kelip ä:täsi Äpändi iginlirini
kimliyni kiip xotunni ælip balduqi ba:ğan öylä:gä çirip kö:sä heç kim balduqidäk zia:fät
qılmædi. heç kim bir çinä çaymu bā:midı. o: öydin çıqıp

60.başqa bir öygä ba:sæ o: öydimu yigili heç nemä bā:midı. pütün kün öydin öygä bærip
qosaqi açıp heç nemä yegeli tapalmædi axiri axşamdæ öyigä kelip öyigä kã:gändä xotuni
äpändi bilä: uruşup dedi ki “sän meni gollap özömiñ yurtumdin bu yurtgæ ælip kældim.
sän dañlağan kavap goş qænd kezäklær qæne?” dæp qatıg uruşup ä:täsi öz yurtigæ yänä
65.yænip ketti.

bij äpändi ba:kän. o: äpändiniñki bij xotuni ba:kän. xotuni dæptu “yağ æçiriñ!” dæp bij
pia:lä beriptu. äpändi yağqæ çıqıp şu pia:legæ yerim sä: yağ aptu. o: yağdæ teñe eşip
qaptu. o: pia:lni şundağ örsä hāmä yağ tögüläp ketiptu. tögüläp ketkändin ki:n “qoñigæ
quyuñ!” dæptu. şu yağni xotuniniñ qaşigæ açiptu. xotuni **70.**soraptu “şu a:z yağni
æçidiñmu?” dæptu. äpändi dæpti ki “ey axmaq! bu täräpidämu ba: ämäs ma:?” dæp şundağ
yänä bij ağduruptu. töküläptu. o: yağ tügegändin ki:n äpändini xotuni urup tala:gæ etip
çıqırıptu.

Äpändim tä:rät a:ğanda, bñ ayigğa su yetmäy qaptikän, u bñ ayigini kötürüp turup namaz oquptu. bunu kö:gän kişilä:

75. -Äpändim, bu qanda: namaz? -däp soraptu.

äpändim:

-bu bñ ayiginiñ täriti yoq namaz, -däp cuvap beriptu.

bñ keçisi äpändimniñ öyigä oğri kirip, ba:-yoqni bopilap kötürüp meñiptu. oğrular işiktin çiqışığa, äpändim öydiki qa:ğan-qatqan nä:silä:ni yuğuşturup oğriniñ **80.**keynidin meñiptu. äpändimni kö:gän oğri:

-bu keçidä qäyä:gä mañdñiz? -däp soraptu.

Äpändim:

-xudağa miñ şükri, at-ulağ yoq, öy köçämmäy yügäntim. yaxşimu, silä: köçürüp qoyuduğan bolduñla: -däptu.

85.äpändim şä:din qaytışıda kaç qelip, bñ a:ğinisiniñkigä kă:ptu. a:ğinisi äpändimniñ qosıgıdın xävä: ammayla, oran sep berip, öz hocrisığa kirip ketiptu. Äpändim qosıginiñ açlıgıdın uyaqqa öriliptu buyaqqa öriliptu uxliyammaptu, axiri içkerki hocriniñ işigini çekiptu.

-xoş, nemä gäp? -däptu äpändim.

90.-işkki nan uzutuvätsiñiz! -däptu äpändim.

-keçidä nan nemigä keräk bop qa:ğan?

-beşim paka bop qaptikän, uyqum kämmäyvatıdu, nanni teki qilattım, däptu äpändim.

Äpändimniñ ürük yegüsü kep, bñ baqqa çüptu, ämma bu bağda bñla tüp aççığ **95.**ürük ba:kän, äpändim bu baqqa kirginigä puşman qıp, “meylila, aççığ ürük bo:simu, egiz tegip baqay” däp şaqqa çıqıp ürük yäp oltu:ğinida, bağniñ egisi kep qaptu, bağvän äpändimni körüp:

-kim sän? -däp soraptu. äpändim nemä deyişini bülämmäy:

-bulbulmän, -däptu.

100.-bulbul bo:sañ, sa:rap baqqina, -däptu bağvän. äpändim häm boğuq, häm qopal
a:vaz bilä: sa:raşqa başlaptu.

-bulbul digänmu şunda: sa:ramdu? -däptu bağvän.

-hä:, bu aççıg ürük yegän bulbulniñ sa:rişi -däp cuvap beriptu äpändim.